

Eurydice

Better knowledge for better education policies

«Προσδοκώ σε μια ενωμένη Ευρώπη, όπου οι φραγμοί μεταξύ των εθνών θα έχουν ελαχιστοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό και οι μετακινήσεις δεν θα έχουν περιορισμούς»

Ουίνστον Τσώρτσιλ, 1942

Οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ζουν, να εργάζονται και να σπουδάζουν σε άλλες χώρες της ΕΕ. Με ένα τεράστιο αριθμό επιλογών προς διάθεση, πολλοί νέοι Ευρωπαίοι επιλέγουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο εξωτερικό. Η επιλογή των σπουδών στο εξωτερικό όπως είναι γνωστό, υποστηρίζεται από το πρόγραμμα Erasmus, το οποίο προάγει την ανταλλαγή φοιτητών μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για περίοδο μέχρι και ένα έτος, και το οποίο, το 2017 γιορτάζει την 30η επέτειό του. Ενώ η δημοτικότητα της ΕΕ μπορεί να ταλαντεύεται, η δημοτικότητα του Erasmus είναι διαρκής, με περίπου 4,5 εκατομμύρια φοιτητές να έχουν πλέον περάσει χρόνο στο εξωτερικό, για εργασία ή σπουδές, στο πλαίσιο του προγράμματος. Πράγματι, για τους νέους Ευρωπαίους, πολλοί από τους οποίους δεν έχουν γνωρίσει καθόλου την υπόλοιπη Ευρώπη, η δυνατότητα να σπουδάσουν στο εξωτερικό αποτελεί πλέον κεκτημένο δικαίωμα.

Η εμπειρία των σπουδών στο εξωτερικό, καλλιεργεί σε μεγάλο βαθμό μια νέα γενιά Ευρωπαίων με διεθνή προοπτική, γλωσσικά προσόντα και πολιτισμικές γνώσεις για τις ιστορίες και τις κοινωνίες των γειτονικών ευρωπαϊκών χωρών τους. Αυτό είναι προφανές όφελος για την Ευρώπη. Οι φοιτητές του προγράμματος Erasmus που επιστρέφουν στην πατρίδα τους μετά από σπουδές στο εξωτερικό, αναπόφευκτα θα διατηρήσουν και θα ενδυναμώσουν τους δεσμούς με τις χώρες στις οποίες έχουν ζήσει.

Και όμως το πρόγραμμα Erasmus δεν είναι σε καμία περίπτωση ο μόνος τρόπος για σπουδές εντός της ΕΕ. Αντί να περνούν απλά ένα τρίμηνο ή εξάμηνο στο εξωτερικό, οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν να ολοκληρώσουν το σύνολο των σπουδών τους σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα, εκμεταλλευόμενοι το δικαίωμά τους να εγγραφούν για πτυχίο ή μεταπτυχιακό ή διδακτορικό σε τριτοβάθμιο ίδρυμα άλλης ευρωπαϊκής χώρας.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι γι 'αυτό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι φοιτητές επιλέγουν βάσει της ακαδημαϊκής φήμης κάποιου πανεπιστημίου. Άλλοι μπορεί να επιλέξουν να σπουδάσουν στο εξωτερικό για να ικανοποιήσουν την επιθυμία τους για περιπέτεια, ή για νέες γλωσσικές δεξιότητες και εμπειρίες. Άλλοι το βλέπουν ως μια ευκαιρία για να ενισχύσουν το βιογραφικό τους και να βελτιώσουν τις προοπτικές απασχόλησής τους.

Η κινητικότητα για σκοπούς πτυχίου αποτελεί αναμφίβολα μεγάλη αξία για την ευρωπαϊκή κοινωνία, όπως και το πρόγραμμα Erasmus. Πολλοί φοιτητές που είχαν μια πρώτη γεύση σπουδών στο εξωτερικό στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus κατά τη διάρκεια του πτυχίου τους, μπορεί στη συνέχεια να αποκτήσουν το μεταπτυχιακό τους σε άλλη χώρα. Και ενώ η ελευθερία να το πράξουν προβλέπεται από τα εγγενή δικαιώματα της ιθαγένειας της ΕΕ, αυτή η μορφή κινητικότητας μόλις πρόσφατα προωθήθηκε ενεργά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πράγματι, μια από τις καινοτομίες του προγράμματος Erasmus + είναι η δημιουργία ενός δανειακού σχεδίου για υποστήριξη των σπουδαστών που επιθυμούν να αποκτήσουν το μεταπτυχιακό τους σε άλλη χώρα.

Το σχέδιο της Επιτροπής ανταποκρίνεται στο γεγονός ότι για κάποιους μαθητές το κόστος αποτελεί σημαντικό παράγοντα- ειδικά για τους νέους σε χώρες ή περιοχές που συνήθως χρεώνουν υψηλά διδάκτρα. Πολλοί φοιτητές από την Αγγλία, για παράδειγμα, όπου τα διδάκτρα είναι σήμερα περίπου £ 9 000 ανά έτος, επέλεξαν πιο προσιτά πτυχία σε άλλες χώρες της ΕΕ, όπου τα μαθήματα είναι συγκριτικά χαμηλά, ή ακόμη και δωρεάν.

Ωστόσο, παρά το ότι η κινητικότητα των φοιτητών στην Ευρώπη ωφελεί τα άτομα, τις χώρες και την ίδια την Ευρώπη, τα εμπόδια εξακολουθούν να υπάρχουν και μάλιστα, στο σημερινό πολιτικό κλίμα, αυτά μπορεί να δημιουργείται ακούσια. Για παράδειγμα, ενώ η κινητικότητα των φοιτητών δεν αποτελούσε ένα από τα φλέγοντα θέματα στο περσινό δημοψήφισμα της Βρετανίας για παραμονή ή όχι στην ΕΕ, οι διαπραγματεύσεις Brexit θα πρέπει οπωσδήποτε να ασχοληθούν με το θέμα. Πράγματι, η αφαίρεση του δικαιώματος για ίση μεταχείριση πρόσβασης στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι μία από τις κύριες ανησυχίες που εκφράστηκαν από νέους Βρετανούς και άλλους υπηκόους της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει πρόσφατα εντείνει τις προσπάθειές της για εντοπισμό εμποδίων στη μαθησιακή κινητικότητα. Δημοσίευσε μάλιστα πρόσφατα ένα πίνακα αποτελεσμάτων για την κινητικότητα, αξιολογώντας τις επιδόσεις των χωρών σε μια σειρά από βασικούς τομείς που υποστηρίζουν την κινητικότητα. Αυτοί περιλαμβάνουν πληροφορίες και καθοδήγηση, τη δυνατότητα μεταφοράς υποτροφιών και δανείων, τη γλωσσική προετοιμασία για την κινητικότητα, και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων - ζητήματα που μπορεί να εμποδίσουν τις φιλοδοξίες ενός μαθητή να σπουδάσει στο εξωτερικό.

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να ελπίζουμε ότι η αυξημένη εστίαση στα θέματα αυτά, θα βοηθήσει στην εξασφάλιση μιας ευρύτερης πρόσβασης στη μαθησιακή κινητικότητα, καθώς οι εμπειρίες και προοπτικές των νεότερων γενεών θα διαμορφώσουν το μέλλον της Ευρώπης. Όποια κατεύθυνση και να λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση τα επόμενα χρόνια, η προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας θα πρέπει να παραμείνει μία από τις κεντρικές προτεραιότητές της.

Συγγραφείς: Ross McQueen και David Crosier

Μετάφραση στα Ελληνικά: Εθνική Μονάδα ΕΥΡΥΔΙΚΗ Κύπρου